

በስመ ኣብ ወወልድ
ወመንፈስ ቅዱስ
ኣሐዱ ኣምላክ
አሚን!

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን
ሰንበት ትምህርት ቤቶች ማደራጃ መምሪያ
ማኅበረ ቅዱሳን

የነገረ ሃይማኖት መግቢያ

በዲ/ን ኅሊና በለጠ

ምዕራፍ ሁለት፡- ሃይማኖት ምንድን ነው

- ☐ ሃይማኖትና እምነት
- ☐ ማመንና መታመን
- ☐ የሃይማኖት ምንነት

የሃይማኖት ምንነት

1ኛ. መንገድ /ፍኖት/ ነው

- ❖ ሃይማኖት ከጥንት ከመጀመሪያው የሰውና የልዑል ባሕርይ የሕያው እግዚአብሔር ግንኙነት ነው።
- ❖ የሰው ልጅ ከብሮና ልቆ ከተፈጠረና አድርግ አታድርግ ከሚለው አምላካዊ ትእዛዝ ጋር በሕይወት ተጠብቆ እንዲኖርባት በተሰጠችው ገነት ሳለ “አታድርግ” የሚለውን ትእዛዝ ጥሶ እምነቱን ሲያጎድል

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ዕርቃኑን የሚሸፍንበት እንኳ በማጣቱ ከእግዚአብሔር ፊት በሸሸ ጊዜ
 - ❖ እግዚአብሔር ቸርና መሐሪ ስለሆነ
 - እንደወጣህ ራስህ ግባ፤
 - እንደገባሃት ራስህ ተወጣት ብሎ የሰውን ልጅ በሜዳ ሳይተወው አዳምን ጠርቶ
- “ወዴት ነህ” አለው /ዘፍ 3:9/።

የሃይማኖት ምንነት ...

❖ በቅድስት ቤተክርስቲያናችን አስተምህሮ ሃይማኖት

- በመጀመሪያ በመፍጠርና ትእዛዝን በመስጠት
- ሁለተኛም ከጠፋበት በመፈለግ

❖ የሠራዊት ጌታ ልዑል እግዚአብሔር

- ለሰው ያሰማው ድምጽና
- ወደ ሰው ያደረገው ጉዞ ነው።

ዛሬም ቢሆን በሃይማኖታችን ያለው ይህ ነው።

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ሃይማኖት ፍኖተ እግዚአብሔር /የእግዚአብሔር መንገድ/ ይባላል፡፡
- ❖ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር እግዚአብሔርም ከሰው ጋር የሚገናኙበት በመሆኑ
- ❖ የክርስትና ሃይማኖት የሚሰብከው የአምላክን መምጣትና መገለጥ ነው፡፡
- ❖ አምላካችን ወደዚህ ዓለም የመጣው የጠፋውን ሰው ለመፈለግ ነው፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ልዑል እግዚአብሔር አዳምን ወዴት ነህ ብሎ ድምፁን እያሰማ እንደፈለገው
- ❖ በሐዲስ ኪዳንም በሥጋ ማርያም ተገልጦ ያደረገውን አምላካዊ ጉዞ በመፈጸሙ፤
- ❖ ኋላም ዓለምን ለማሳለፍና ለመጨረሻ ፍርድ በመምጣቱ
- ❖ ሃይማኖት ፍኖተ እግዚአብሔር ቢባል ትክክለኛና ቀጥተኛ ትርጉም ነው።
- ❖ ይህ ፍኖተ እግዚአብሔር አንድ ስለሆነ ሃይማኖት አንዲት ናት የምንለውም ለዚህ ነው "አንድ ጌታ አንድ ሃይማኖት አንዲት ጥምቀት" /ኤፌ. 4:5/።

የሃይማኖት ምንነት ...

2ኛ.የተሰጠ ነው

- ❖ **ሃይማኖትን** ማንም ሰው ተመራምሮ ተፈላስፎ ያገኘውና የሠራው ለዓለምም ያስተዋወቀው አይደለም ምክንያቱም **ሃይማኖት መገለጥ ስለሆነ ይህንንም መገለጥ ያገኘው ከባለቤቱ ከልዑል እግዚአብሔር ስለሆነ ነው፡፡**
- ❖ ለዚህ ነው ሐዋርያው ቅዱስ ይሁዳ በመልእክቱ “ለቅዱስን አንድ ጊዜ ፈጽሞ ስለተሰጠ **ሃይማኖት እንድትጋደሉ እየመከርኳችሁ እጽፍላማችሁ ዘንድ ግድ ሆነብኝ**” ያለው /ይሁዳ 1:3/
- ❖ በዚህም **ሃይማኖት የተሰጠች መሆኗን ብቻ ሳይሆን አንዲት መሆኗንም** ነው ያስቀመጠው፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

3ኛ. የሚቀበሉት ነው

- ❖ የተሰጠ ከሆነ መቀበል ግድ ነው የሚቀበሉት ስንል ግን በእምነት የሚቀበሉት ማለታችን ነው እንጂ ባለን የአቅምና የአእምሮ ውሴንነት መርምረን አረጋግጠን የምንቀበለው ማለታችን አይደለም፡፡
- ❖ እምነት ከስሜት በላይ ነው ስሜትን በሕዋሳቶቻችን ልናረጋግጠው እንችላለን፡፡
- ❖ እግዚአብሔር ደግሞ መንፈስ ነው ሥራዎቹ ሁሉ መንፈሳዊ

ሥራዎች /ተሠርተው የሚገኙ/ ናቸው /ዮሐ. 4:24/

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ መንፈስን ደግሞ በስሜት ማለትም ቀምሶን አሸትተን፣ ዳሶን፣ ሰምተንና ዐይተን ልንረዳ አንችልም፡፡
- ❖ ለእኛ አእምሮ ወሰን አለው እግዚአብሔር ግን ወሰን የለውም
- ❖ ስለዚህ በዚህ ወሰን ባለው አእምሮአችን ወሰን የሌለውን እግዚአብሔርንና ወሰን የሌለው ጥበቡን መመርመር ስለማይቻል ያለው ብቸኛ አማራጭ ዝም ብሎ መቀበል ነው፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ የሰው ልጅ ሕያዊት፣ ነባቢትና ለባዊት ነፍስ ስላለችው በዚህች ነፍሱ ምክንያት በተሰጠው የተፈጥሮ ዕውቀቱ በፍኖተ አእምሮ በእግረ ልቡና(በአሳቡ) ተጉዞ አምላኩን ወደ ማወቅ ሊደርስ ይችላል።
- ❖ ልክ እንደ አባታችን አብርሃም ማለት ነው።

የሃይማኖት ምንነት ...

❖ **አብርሃም** የመገዛትና የማምለክ ናፍቆትና ጥማቱን በቀላሉ ለማስረከብ አልወደደም:-

- ከሁሉ በላይ የሆነ ሁሉን ማድረግ የሚችል አምላክ እንዳለ ከአመነ በኋላ "አምላክ ፀሐይ ተናበበኒ" ፤ የፀሐይ አምላክ ተናገረኝ፣ ተገለጥኝ፣ ቅረበኝ አምላክ ሁነኝ... > በማለት ጸለየ
- አብርሃም እንዲህ ለማለት የበቃው ሁለቱ ነገሮች ተባብረውለት ነው **እምነቱና ዕውቀቱ** የጀመረው ግን ከማመን ነው፡፡

❖ ስለዚህ ሃይማኖት አውቀው የሚያምኑት ወይም የሚቀበሉት ሳይሆን አምነው የሚቀበሉት ወይም የሚያውቁት ነው፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

❖ **ሃይማኖታችንን** በምርምር /ቤተ መከራ/ እያረጋገጥን የምንቀበለው ቢሆን

ሃይማኖት ብለን ልንጠራው አንችልም ነበር።

❖ ምክንያቱም **የቤተ መከራው ውጤት** በሥጋዊ ዕውቀት ላይ የተመሠረተ ሲሆን

ሃይማኖት ግን ከዕውቀት በላይ ነው ሃይማኖት በዕውቀት ያውም በሰው ዕውቀት

አይመረመርም።

❖ ምክንያቱም፡- ...

የሃይማኖት ምንነት ...

ሀ. ዕውቀት ሁሉ ፍጹም አይደለም

❖ የሰው ልጅ እውቀት መቼም ቢሆን ፍፁም አይደለም የመስኩ ተመራማሪዎች

የአንድ ሰው ዕውቀት በጣም ውሱን እንደሆነ ሲያብራሩ ሰው ሁልጊዜም

በመማር ሒደት ውስጥ ነው ይላሉ።

❖ ቅዱስ ጳውሎስ ይህንን የዕውቀት ውሱንነታችንን ሲገልጽ “ከዕውቀት ከፍለን

/In part/ እናውቃለንና ከትንቢትም ከፍለን እንናገራለንና”።

/1ኛ ቆሮ. 13 :9/። ይለዋል።

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ይህ ዕውቀታችን እንደ ዕድሜያችንና ዕድገታችን እየተሻሻለ እያደገ እንደሚሔድ ካስረዳን በኋላ ፍጹም የሚሆነው ያውም በራሱ መጠንና ልክ ብቻ /በነፍስ ዕውቀት አቅም/ ከሞትን በኋላ እንደሆነ ያስተምረናል። እንዲህ ሲል
- ❖ ".....ዛሬስ ከእውቀት ከፍቶ አውቃለሁ በዚያን ጊዜ ግን /ከሞት በኋላ ባለ ሕይወት/ እኔ ደግሞ እንደታወቅሁ አውቃለሁ" ቁ. 12

የሃይማኖት ምንነት ...

ለ. ዕውቀት ሁሉ የሚሻር ስለሆነ

❖ የዚህ ዓለም ዕውቀት /Theory/ ሁሉ መሠረቱ የሰዎች ስምምነትና ግብብነት ስለሆነ

❖ በአንድ ወቅት ሰዎች ተስማምተው <እውነት> ያሉትን በሌላ ጊዜ ደግሞ ስምምነታቸውን በጥናትና ምርምርም ሲያፈርሱት < ውሸት> ሊሉት ይችላሉ ሳይንሱም የሚለን ይህንኑ ነው።

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ምክንያቱም ሳይንስ ማለት እኮ ጥበብን፣ ዕውቀትን፣ ጥናትን፣ መሠረት አድርጎ አንድን ነገር አረጋግጦ መቀበል ነው፡፡
- ❖ Science is Systematic Study anything that can be examined, Tested, and Verified ስለዚህ ሳይንስ ሒደት ነው፡፡
- ❖ አንድን ነገር በአንድ ዓይነት ሁኔታ ፈርጆ ለዘላለም ዓለም (እስከ መጨረሻው) ይህ ነው አይልም፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ለዚህ ብዙ ማሳያዎችን ከሳይንሱ ግኝቶች መጥቀስ ይቻላል
- ❖ ለምሳሌ በልጅነታችን ዘጠኝ ናቸው ተብለን የተማርናቸው ፕላኔቶች /planets/ ዛሬ ወደ አሥራ አንድ የመድረሳቸው ውጤት ::
- ❖ የዚህ ዓለም የአንድ ዘመን ዕውቀት በሌላ ዘመን ዕውቀት የመሻሩ እውነት እንጂ::
- ❖ ዓለም አንዳንዴ ዕውቀት ብሎ የሚነግረን በሳይንስ እንኳን ያልተረጋገጠ ጉዳይ መሆኑ ነው::

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የዚህ ዓለም ዕውቀት የቱን ያህል የሚያስደንቅና ዕፁብ የሚያስብል ቢሆንም እንኳን ጊዜያዊና የሚሻር መሆኑን ሲነግረን እነዲህ ይለናል
- ❖ "ከዕውቀት ከፍለን እናውቃለንና ከትንቢትም ከፍለን እንናገራለንና ፍጹም የሆነ ሲመጣ ግን ተከፍሎ የነበረው ይሻራል፡፡.....“1ኛቆሮ. 13:9-10/፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ በዚህ ፍጹም ባልሆነና ተለዋዋጭ በሆነ በየጊዜው በሚሻር ዕውነት ከዕውቀት ሁሉ በላይ የሆነውን እግዚአብሔርንና የእግዚአብሔርን ነገር በመጠናቸን የምንረዳበትን ሃይማኖት መመርመር እንችላለን ብለን ብናስብ የማይሆን ነገር ስለሆነ በእምነት መቀበል ነው።
- ❖ አንድ ሰው በዕውቀት ብቻ ሙሉ ሰው ሊሆን አይችልም በእምነትም ጭምር እንጂ (ኤፌ.4:13)።

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ አንድ ሰው ሃይማኖቱን በእምነት ተቀብሎ የእግዚአብሔርንም መኖር በእምነት ተቀብሎ በዚህ ዙሪያ የተጻፉ ቅዱሳን መጻሕፍትን እየመረመረ እምነቱን በዕውቀት ሊሸልምና ሊያስጌጥ ይችላል።
- ❖ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለመንፈስ ቅዱስ ልጁ ለጢሞቴዎስ ሲጽፍለት እንዲህ ነበር ያለው “ከሕፃንነትህ ጀምረህ ኢየሱስ ክርስቶስን በማመን መዳን የሚገኝበትን ጥበብ ሊሰጡህ የሚችሉትን ቅዱሳን መጻሕፍትን አውቀሃል”።

በማመን አውቀሃል መባሉን ልብ ይሏል /2ኛ.ጢሞ 3:15/

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ መዳን ሁልጊዜም የሚገኘው በማመን ነው እንጂ በማወቅ አይደለም ምክንያቱም የሚያድነው እምነታችን እንጂ ዕውቀታችን ስላልሆነ።
- ❖ ጌታም በወንጌሉ ሰዎችን ከተለያዩ ክፉ ነገር ሲታደጋቸው እምነትህ /ሽ/ አድኖህል/ሻል/ ይል ነበር።

የሃይማኖት ምንነት ...

4ኛ. በሥራ የሚተረጉሙት ነው

- ❖ ይህ ሥራ መልካም ሥራ ሲሆን መልካም የሚያሰኘውም በፍቅር እግዚአብሔርና በፍቅር ሰብእ /ሰው/ ማለትም እግዚአብሔርንና ሰውን በመውደድ ላይ ተመሥርቶ የሚሠራ ስለሆነ ነው፡፡
- ❖ የሃይማኖትንና እምነትን ልዩነትና አንድነት ስናብራራ ሃይማኖትን እምነት ብለን ለመግለጽ ከሚያስገድዱን አንዱና ዋነኛው ጉዳይ ተግባር ነው፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ **ሃይማኖት** ጥላ ሥር ያለ ሰው እምነት አለው የለውም ተብሎ የሚመዘነው **ሃይማኖቱ** የሚፈቅደውን ሥራ ሠርቶ በመገኘቱና ባለመገኘቱ ነው።
- ❖ የሃይማኖቱ ልኬት ከደሙና ከአጥንቱ ናሙና ተወስዶ በላብራቶሪ /ቤተ መከራ/ ሊሠራና ሊረጋገጥ አይችልም።
- ❖ **ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ** በመልእክቱ እንዳስረዳው **ሃይማኖትን** ከሥራ ለይቶ ማሳየት አይቻልም **ሃይማኖትን** በሥራ ማሳየት ግን ይቻላል።ያዕ 2:18

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ በሃይማኖት የሚተገበር መልካም ሥራ ሁሉ ማመንን ብቻ ሳይሆን መታመንን ይገልጣል ማለት ነው፡፡
- ❖ ሥራ የሌለው በሥራ የማይገለጥ ሃይማኖት የለም አይኖርምም 1ኛጢሞ.1:18፤ ራዕ.22:12፤ማቴ 25:30-46፤ዮሐ. 5:29
- ❖ “ያለ ሃይማኖት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልም” የተባለው ሃይማኖት ስላለን ብቻ ሳይሆን ይህን ሃይማኖታችንን በምግባር ስንገልጠው ነው፡፡ /ዕብ11:6/ ፡፡

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ አንድ ሰው ወዳንተ(ቺ) መጥቶ ሃይማኖትህን(ሽ) አሳየኝ(ዪኝ) ቢልህ ልታሳየው(ዪው) ትችላለህ(ያለሽ)?
- ❖ **ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ** ግን ያለ ምግባር ሃይማኖትን ማሳየት እንደማይቻል ይነግረናል።
 - "ከነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደሆነ እንዲሁ ደግሞ ከሥራ የተለየ እምነት የሞተ ነው።" /ያዕ 2÷26/።

የሃይማኖት ምንነት ...

5ኛ. የማይታየውን የሚያሳየን ረቂቅ መሣሪያ ነው

❖ በዚህ ዓለም በሞላው ሥጋዊ ዕውቀት አይታዩም፣ አይያዙም፣ አይጨበጡም የምንላቸው በርካታ ነገሮችና አይታመኑም፣ አይከሰቱም፣ አልተከሰቱም የምንላቸው በርካታ ጉዳዮች አሉ።

❖ ከእኛ ከሰዎች ልጆች የዕውቀት ውሴንነት የተነሳ ነው

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ ለምሳሌ ነፋስ፣ነፍስ፣መላእክትን ብንወስድ ከነፋስ ነፍስ ትረቃለች፣ ከነፍስ ደግሞ መላእክት ይረቃሉ ይሁን እንጂ ርቀታቸውና (መርቀቅ) አለመዳሰሳቸው ለእኛ ለፍጡራኑ እንጂ ለፈጠራቸው አይደለም፡፡
- ❖ የፈጠራቸውና ያስገኛቸው እሱ ስለሆነ ያያቸዋል፣ ይዳሰሳቸዋል፣ ይገዛቸዋል፡፡
- ❖ ይህንን ባሕርዩን ሲገልጠው ነቢዩ ኢሳይያስ እንዲህ ብሏል

የሃይማኖት ምንነት ...

❖ “ውኃዎችን በእፍኙ የሠፈረ ሰማይንም በሰንዝር የለካ የምድርንም አፈር በመስፈሪያ ሰብስቦ የያዘ ተራሮችን በሚዛኖች የመዘነ ማን ነው)” ሲል ይጠይቃል

/ኢሳ.40:12/::

➤ እግዚአብሔር ከፈጠራቸው በስተቀር በእውነት ይህን የሚያውቅና የሚያደርግ ማን ነው

❖ መሆኑ በወቅቱ በሥጋዊ ጥበብና አእምሮ እንኳንስ ሊታይ ሊታሰብ የማይቻለውን የኋላውን ክብሩን ቀድሞ የተመለከተው በሃይማኖት ነው::

የሃይማኖት ምንነት ...

- ❖ “... ሙሴ ካደገ በኋላ የፈርአን የልጅ ልጅ እንዳይባል በእምነት እምቢ አለ ከግብጽ ብዙ ገንዘብ ይልቅ ስለ ክርስቶስ መነቀፍ እጅግ የሚበልጥ ባለጠግነት እንዲሆን አስቦአልና ለጊዜው በኃጢአት ከሚገኝ ደስታ ይልቅ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር መከራ መቀበል መረጠ፤ ብድራቱን /ክፍያውን ውጤቱን፤ የኋላውን ክብር/ትኩር ብሎ ተመልክቷልና”/ዕብ.11:24-26/::

የሃይማኖት ምንነት ...

❖ ፍፁም ሃይማኖት የሌለው ሰው ክርስትናን ጀምሮ ያቋርጣል፤ በክርስትና ጉዞ ቶሎ ይዝላል ።

❖ በሃይማኖታችን ረቂቁን አግዝፈን፤ የራቀውን አቅርቦን፤ የነገውን እንደ ዛሬ የምናይ ከሆነ ሃይማኖታችንንን በመልካም ሥራ ማሳደግና ማበልጸግ እንደሚጠበቅብን ላፍታም መዘንጋት የለብንም / 2ኛ ጴጥ.1:5-9/።

ይቆየን ...

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!

ማኅበረ ቅዱሳን

ዋና መካኒክ:-
www.eotcmk.org

የርቀት ትምህርት ድረገጽ:-
elearning.eotcmk.org